

Rocznik Slawistyczny, t. LXX, 2021

ISSN 0080-3588

DOI: 10.24425/rslaw.2021.138336

Zbigniew Greń*

Uniwersytet Warszawski
Warszawa

Ewa Siatkowska
(1930–2020)

W dniu 27 grudnia 2020 roku zmarła Pani Profesor Ewa Siatkowska, wybitna sorabistka i bohemistka, poruszająca się z wielkim znanstwem po całym obszarze Zachodniej Słowiańszczyzny, wykraczająca nieraz w swoich studiach i rozprawach

---

* Zbigniew Greń, Professor, Institute of West and South Slavic Studies, University of Warsaw, Warsaw, Poland.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2851-2505>.

e-mail: zbigniew.gren@uw.edu.pl.

językoznawczych poza ten obszar. Jej dorobek, zwłaszcza z zakresu językoznawstwa historycznego i historyczno-porównawczego, zawsze był mocno osadzony w dogłębnie prowadzonych studiach materiałowych, a przy tym widoczna jest duża otwartość na nowe dokonania teoretyczno-metodologiczne w językoznawstwie.

Pani Profesor Ewa Siatkowska urodziła się 18 lipca 1930 roku w Warszawie. Pochodziła z rodziny wielce zasłużonej dla polskiej edukacji, Jej humanistyczne korzenie sięgały dwu rodzin ważnych dla historii polskiego szkolnictwa, a mianowicie rodziny Fabianich, wywodzącej się z pruskiej części porozbiorowej Polski, lecz działającej w szkolnictwie na terytorium Królestwa Kongresowego i po kądzieli Fabianich a po mieczu Przyłubskich, działającej w tejże Kongresówce. W takiej tradycji rodzinnej nie dziwił wybór kierunku studiów i drogi zawodowej, choć los sprawił, że wybrany wariant humanistyki nie w pełni był zgodny z planami życiowymi startującej w studenckie życie przyszłej slawistki. Ewa Siatkowska zdawała bowiem na polonistykę, lecz z powodów politycznych (lata 50-te ubiegłego wieku) na polonistykę się nie dostała. Zaproponowano jej studia slawistyczne, którą to propozycję – z wielką korzyścią nie tylko dla slawistyki, ale i dla polonistyki – przyjęła, rozpoczynając w roku akademickim 1949/1950 swój wieloletni pobyt naukowy na Uniwersytecie Warszawskim. W czasie studiów skorzystała z wiedzy i doświadczenia mistrzów polskiej slawistyki i polonistyki: Stanisława Słońskiego, Antoniny Obrębskiej-Jabłońskiej, Haliny Ireny Olszewskiej, Jerzego Ślizińskiego, Wacława Borowego, Juliana Krzyżanowskiego, Witolda Doroszewskiego, Stefana Żółkiewskiego, Zdzisława Stiebera, Tadeusza Grabowskiego, Henryka Batowskiego, Andrzeja Sieczkowskiego, Józefa Magnuszewskiego.

Już w czasie studiów – na ostatnim, czwartym roku, została zaangażowana w dydaktykę jako zastępczyni asystenta. Była to jedyna forma zatrudnienia etatowego, jaką można było zastosować w stosunku do studenta. Po obronie w 1953 roku pracy magisterskiej przeszła na etat asystenta. Pracę magisterską, na temat słownictwa staroczeskiej legendy o Judaszu, napisała pod kierunkiem Profesora Zdzisława Stiebera.

Weszła więc na ścieżkę rozwoju nauczyciela akademickiego, zdobywając kolejne stopnie w karierze naukowej. Doktorat obroniła w 1965 roku pod kierunkiem Profesora Zdzisława Stiebera. Porównała w nim słownictwo dwu zabytków średniowiecznych, staropolskiego *Dialogu Mistrza Polikarpa ze śmiercią* i staroczeskiego *Rozmlauání člověka se smrtí*. Następny stopień, doktora habilitowanego, uzyskała w 1976 roku na podstawie rozprawy *Zachodniosłowiańskie zawołania na zwierzęta. Stan obecny, funkcje historyczne, stosunek do systemu językowego* (Warszawa 1976), zaś tytuł profesorski w 1996 roku.

W twórczości naukowej Pani Profesor widoczne są dwie tendencje. Z jednej strony była wierna swoim pierwotnym wyborom naukowym, najpierw bohemistyce, niedługo później sorabistyce. W pewnym momencie ten drugi kierunek stał się dominujący w jej dorobku naukowym. Z drugiej zaś strony widoczne jest stałe

poszukiwanie nowych ścieżek, otwieranie nowych kierunków badawczych w obrębie obu tych zakresów oraz wzbogacanie tła slawistycznego. Zaowocowało to szeregiem prac porównawczych. Jej domeną były przede wszystkim rozprawy z zakresu językoznawstwa historycznego i historyczno-porównawczego, nie stroniła jednak od innych ujęć metodologicznych i zakresów tematycznych.

Paleta tak badanych obszarów, jak i zastosowanych podejść metodologicznych, w Jej dorobku naukowym jest przy tym wyjątkowo bogata. Jak już wspomniano, głównym terenem badawczym była Zachodnia Słowiańszczyzna, zwłaszcza Łużyce i Czechy. Oprócz tego doskonale czuła się na terenie polskim, kaszubskim, słowackim, połabskim, a więc praktycznie całej Słowiańszczyzny Zachodniej. W pracach porównawczych, siłą rzeczy, wychodziła poza zachodni odłam Słowiańszczyzny, niejednokrotnie również poza obszar słowiański.

Bogaty jest również zestaw tematyczny jej prac naukowych. Analizy i rozważania językoznawcze, często z elementami kulturoznawstwa, dotyczą w zasadzie wszystkich płaszczyzn oglądu języka, począwszy od zagadnień fonetycznych i fonologicznych, przez morfologiczne, składniowe, semantyczne i pragmatolingwistyczne. Szczególnie zaś upodobała sobie analizy leksykalno-semantyczne, gdzie wyraźnie w jej pracach dochodzi do głosu aspekt kulturowy.

Tak więc w Jej bogatym dorobku naukowym szczególną pozycję zajmują opracowania z dziedziny historii językowej Czech, z okresu starszego, np. *W związku ze staroczeskim „Rękopisem Budziszyńskim”* (2000), *Trawestacja Prologu do ewangelii św. Jana w czeskiej „Pieśni Ostrowskiej” z roku 1260* (2001), jak też i późniejszego, żeby przytoczyć jedynie: *Pobiałogórska norma językowa w świetle utworu V. J. Rosy „Discursus Lypirona”* (1993). W znacznej części rozpraw z tego zakresu dokonuje porównań czesko-polskich, począwszy od drukowanej rozprawy doktorskiej *Stylistyczne funkcje słownictwa „Dialogu mistrza Polikarpa ze śmiercią” i „Rozmlauvání člověka se smrti”* (1964), poprzez szereg studiów szczegółowych: *Zanik wyrazów w języku polskim i czeskim* (1972), *Verba dicendi z Ewangelii św. Marka w przekładzie Jana Jakuba Wujka (1599) i Czecha Jana Blahoslava (1613) jako próbki języka obydwu tłumaczy* (1994), *Czeskie i polskie legendy o św. Dorocie jako przykład literatury wysokiej i niskiej* (2001), *Apokryf o Asseneth w literaturze staroczeskiej i staropolskiej w nawiązaniu do literatury pięknej* (2007).

W niektórych z prac czesko-polskich, zwłaszcza z zakresu leksykologii, nie ograniczała się jedynie do analiz historycznych, lecz traktowała temat całościowo, jak to było w rozprawach: *Rozwój polskiego i czeskiego słownictwa określającego emocje proste na przykładzie pola semantycznego ‘gniew’* (1989), *Nazwy uczuć pozytywnych i negatywnych w języku polskim i czeskim (analiza porównawcza materiału historycznego i współczesnego)* (1991), *Rola wpływów obcych w rozwoju języka na przykładzie wpływu łaciny na język czeski i polski* (1992), *O polskim chudym i czeskim chudym z punktu widzenia semantyki i aksjologii* (2014), *Pol. »miłość« to nie czes.»milost«, ale »láska«, pol. »láska« to nie czes.»láska«, ale*

»milost«. *Dlaczego?* (2015). Znalazły się tu również prace specjalistyczne, dotyczące zarówno wzajemnych wpływów między tymi językami, jak i wpływów obcych na nie, np. *Rola wpływów obcych w rozwoju języka na przykładzie wpływu łaciny na język czeski i polski* (1992), *Sposoby adaptacji morfologicznej, przekształcenia semantyczne, przenikanie do żargonów najnowszych anglicyzmów w języku czeskim* (1997), *Wzajemne wpływy polszczyzny i czeszczyzny jako odbicie zmienności autorytetu językowego* (2003). Aspekt porównawczy uwzględniony został również w badaniach bohemistyczno-sorabistycznych, w artykule: *Odrodzeniowe tendencje purystyczne w języku czeskim i językach łużyckich (koniec XVII – początek XIX wieku)* (2007).

Profesor Siatkowska stosunkowo wcześniej zetknęła się na swojej drodze zawodowej z problematyką sorabistyczną. Weszła w nią bardzo głęboko i była jej wierna przez cały okres działalności zawodowej. Stąd też jej dokonania w tym zakresie są wyjątkowe, prezentują całą gamę tematów i gatunków dzieł naukowych. Można tu znaleźć prace leksykograficzne, np. *Indeks a tergo do dolnołużyckiego słownika Arnošta Muki* (1988, razem z Zdzisławem Kłosem i Dorotą Rzymską), pod Jej redakcją przygotowany *Indeks czasowników z przedrostkami zawartych w słowniku Arnoszta Muki* (1991), *Słownik polsko-górnołużycki i górnołużycko-polski – Pólsko-hornjoserbski a hornjoserbsko-pólski słownik* (2002, z Sonją Wolke, Zdzisławem Kłosem i Jerzym Molasem) i leksykologiczne, oparte na materiale słownikowym, np. *Postać czasownikowych prefiksów dolnołużyckich zawartych w słowniku Arnoszta Muki* (1985), *Dolnołużyckie prefiksy czasownikowe w świetle analizy ilościowej zasobu leksykalnego słownika Muki* (1986), *Hornjoserbske pomjenowanje 'wótcneho kraja' w słownikach a we wubranej literaturje* (2000).

W omawianiu sorabistycznego dorobku Pani Profesor warto wspomnieć o pracach o charakterze ogólnym: *Łużycanie – mniejszość narodowa?* (1994), *Próba dotarcia do tajemnicy żywotności języków łużyckich* (2000, z Marcinem Szczepańskim), *O języku Łużyczan prawie wszystko* (2001), czy też ogólnohistorycznych: *Łużycanie w sferze oddziaływania obcej kultury* (1999), *Geneza języków łużyckich w świetle danych historycznych i lingwistycznych* (2000), *Praca łużyckich duchownych, katolickich i protestanckich, nad kształtowaniem ojczystej normy językowej* (2000). Jest Autorką prac z zakresu historii wewnętrznej, np. *Górnołużyckie ě/č teraz i w świetle dawnej ortografii* (1991), *Gramatyka Jurija Krala z 1895 roku na tle wcześniejszych gramatyk górnołużyckich* (1995), *Próba rekonstrukcji łużyckiego rozwoju grup p', tr', kr' w świetle zapisów Mikołaja Jakubicy* (2001, z Timo Meškankiem), jak i zewnętrznej, np. *Świadomość słowiańska Łużyczan na podstawie źródeł z XVII i XVIII wieku* (1987), *Czy Gregorius był pierwszym górnołużyckim pisarzem katolickim* (2008), w tym zwłaszcza poświęconych problematyce roli Biblii i języka religijnego w rozwoju języka literackiego, np. *Jakubica i Frencl – dwa najstarsze łużyckie przekłady Nowego Testamentu* (1991), *Michał Frencl – łużycki Piotr Skarga* (1994),

Z zagadnień kształtowania się górnołużyckiego stylu biblijnego (1996), *Dwie lużyckie pieśni pasyjne z XVI wieku na tle porównawczym* (1999), *Kazania Michała Frencla w kontekście zachodniosłowiańskiej homiletyki* (2002). W badaniach sorabistycznych wkraczała też Pani Profesor na obszar dialektologii historycznej, np. *Udział dialektu chociebuskiego w tworzeniu dolnołużyckiego języka literackiego* (1996), *Charakterystyka dawnego dialektu Łużyc Wschodnich* (2000), *Dyskusja o dialektach prałużyckich* (2003).

W wypadku studiów sorabistycznych równie często, jak w bohemistycznych, wprowadzała aspekt porównawczy, np. lużycko-kaszubski: *Odmiennie oddziaływanie prądów reformacji i odrodzenia narodowego na język Łużyczan i Kaszubów* (1997), *Dziś i jutro literackiej kaszubszczyzny i dolnej lużyczczyzny* (2007), lużycko-polski: *Kryteria periodyzacji rozwoju literackiej polszczyzny i górnołużycczyzny* (2015), lużycko-połabski: *Niektóre zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania szybszej germanizacji Połabian niż Łużyczan w świetle zoonimów* (1997), czy też lużycko-polsko-czeski: *Samodzielność przekładu Nowego Testamentu przez Jakuba Wujka, Jana Blahoslava i Michała Frencla (na przykładzie konstrukcji imiesłowowych)* (1992), *Лексические и фразеологические эквиваленты в польских, чешских и верхнелужицких переводах Библии* (1997), *Slawizmy u Lindego, Jungmanna i Pfula w ujęciu porównawczym* (2008).

W swych pracach porównawczych zapuszczała się i na inne tereny, np.: *Niemieckie zapożyczenia w połabskim i rosyjskim (chronologia, semantyka, adaptacja, wpływ na rozwój języka)* (2007), *Książę Włodzimierz i król Przybysław. Znaczenie bohaterów narodowych dla standaryzacji języka* (2009).

Jak już wspomniano, Pani Profesor nie zatrzymywała się na porównaniu dwu i trzech języków słowiańskich, często bowiem przeprowadzała analizy porównawcze na materiale wszystkich języków zachodniosłowiańskich, a nawet poza tą grupą językową. Wymienić należy przede wszystkim jej fundamentalne dzieło, *Rodzina języków zachodniosłowiańskich. Zarys historyczny* (1992), jak również zbiory tekstów autorskich lub redagowanych: *Szkice z dziejów słowiańskich języków literackich* (2004), *Wybór tekstów zachodniosłowiańskich w ujęciu porównawczym* (1991, po części z Ryszardem Michalikiem), ale poza nimi ujęcie takie powtarza wielokrotnie w pracach o mniejszej objętości, np. *Niektóre czynniki pozajęzykowe warunkujące powstanie ogólnonarodowej normy języków zachodniosłowiańskich* (1992), *Znaczenie historii języków słowiańskich dla współczesnych studiów slawistycznych* (2001), *Rola ośrodków miejskich w kształtowaniu standardów języków słowiańskich* (2005), *Chronologia standaryzacji języków słowiańskich* (2006), *Poszukiwania nowych metod w badaniach historii języków słowiańskich* (2006).

W pracach tego typu odnajdujemy najważniejsze kierunki badań Pani Profesor: leksykologiczne, np. w pracy habilitacyjnej: *Zachodniosłowiańskie zawołania na zwierzęta. Stan obecny, funkcje historyczne, stosunek do systemu językowego* (1976), i studiach: *Słowiańskie wykrzykniki i partykuły od *ględ- i ich homonimy*

(1969), *Zawołania nakozy jako odbicie rozwoju hodowli tych zwierząt na ziemiach słowiańskich* (1973), *Realizacja niektórych pól semantycznych w zachodniosłowiańskich przekładach Małego Katechizmu M. Lutra i ich dalszy rozwój* (1978), *Co wynika z etymologii niektórych słowiańskich i niesłowiańskich nazw 'piękna'* (2004), w tym i analizy słowotwórcze: *Historia i semantyka zachodniosłowiańskich formacji na -ovъсь na tle ogólnosłowiańskim* (1976), *К вопросу об аналитических и синтетических структурах в древних славянских памятниках* (1985).

Bogato udokumentowany na obszarze Zachodniej Słowiańszczyzny jest również ten zakres jej badań, który wynikał z długoletnich studiów nad przekładami biblijnymi i językiem religijnym, np. *Z problematyki słowiańskich przekładów Ewangelii* (1989–1990), *Czasowniki i grupy werbalne wyrażające pozytywne uczucia do kogoś w zachodniosłowiańskich przekładach biblijnych (przeгляд leksyki)* (1993), *Wpływ czynników wyznaniowych na kształtowanie się literackich języków słowiańskich* (1993), *Historia jednej pieśni do Ducha św. w językach słowiańskich* (1998), *Porównanie wpływu kontrreformacji na rozwój zachodniosłowiańskich języków literackich* (2000).

Wspomniane już wpływy obce w językach słowiańskich nie ograniczały się do pojedynczych języków, lecz dotyczyły, w różnym stopniu, wszystkich języków słowiańskich, co znalazło swoje odbicie w twórczości naukowej Pani Profesor w odniesieniu do grupy języków zachodniosłowiańskich, np.: *Historia wpływów łacińskich w językach zachodniosłowiańskich* (1989), *Socjolingwistyczne uwarunkowania wpływu języka łacińskiego, niemieckiego i francuskiego na języki zachodniosłowiańskie (zarys problematyki)* (1992).

Oprócz głównego nurtu prac badawczych Pani Profesor, jakie stanowiło językoznawstwo historyczne i historyczno-porównawcze, nie stroniła Pani Profesor i od prac mocno osadzonych w językowych realiach współczesnej Słowiańszczyzny lub uwzględniających aspekt synchroniczny. I tu można znaleźć prace traktujące o różnych płaszczyznach funkcjonowania i opisu języka, na różnych obszarach eksplorowanych przez slawistykę.

Są to prace na tematy ogólniejsze, jak: *Język literacki czy regionalny? (Porównanie języków grup etnicznych nieposiadających politycznej autonomii)* (1990), *Nowe trendy w rozwoju literackich języków słowiańskich (wybrane zagadnienia)* (2010), jak i bardziej szczegółowe: *Deminutywa rzeczownikowe we współczesnych literackich językach zachodniosłowiańskich* (1967), w tym zwłaszcza leksykologiczne, np.: *Ze studiów nad realizacją wybranych pól semantycznych w językach zachodniosłowiańskich na tle porównawczym* (1983), *Struktura imiesłowów dolnołużyckich na tle ogólnosłowiańskim (konfrontacja archaizmów i innowacji)* (1986), *Pola semantyczne wyrazów oznaczających 'szczęście' w wybranych językach słowiańskich i niesłowiańskich* (1988), *Znaczenia leksykalne i strukturalne różnojęzycznych nazw należących do pola semantycznego 'szczęście'* (1988), *Słowiańskie nazwy 'szczęścia' i pojęć pokrewnych na tle innych języków*

indoeuropejskich (1991), *Odbicie w wybranych nazwach części ciała rozwoju percepcji otaczającego świata (na materiale słowiańskim)* (2009), *Semantyka niektórych słowiańskich nazw części ciała. Wybrane zagadnienia* (2009). Część nich wydrukowano w tomie prac zebranych *Słowa. Monografie leksykalne* (2015).

Prace synchroniczne mogły też mieć zakres językowy węższy, np. bohemistyczny: *Formacje z sufiksem -ka w języku czeskim (próba kompleksowej analizy semantycznej i strukturalnej)* (1983; praca zbiorowa z uczestniczkami seminarium magisterskiego), *Zanik tendencji purystycznych we współczesnym języku czeskim regres czy progres* (2002), słowacystyczny: *Słowackie nomina loci z przyrostkami -ňa, -eň w słowniku Loosa i obecnie* (1990, z Januszem Siatkowskim), mogły stanowić porównanie polsko-czeskie lub opisywać wzajemne relacje tych języków, np. *Polskie nazwy żeńskie w porównaniu z czeskimi* (1966), *Uwagi o derywacji sufiksальной w języku polskim i czeskim* (1968), *Wyrazy dźwiękonaśladowcze a wykrzykniki (studium porównawcze na materiale czeskim i polskim)* (1977), *Nazwy uczuć pozytywnych i negatywnych w języku polskim i czeskim (analiza porównawcza materiału historycznego i współczesnego)* (1991), *Polskie nomina attributiva z nawiązaniem do ekwiwalentów czeskich* (1993), *Sposoby adaptacji morfologicznej, przekształcenia semantyczne, przenikanie do żargonów najnowszych anglicyzmów w języku polskim i czeskim* (1997). W pracach uwzględniających aspekt synchroniczny obecne są również porównania polsko-łużyckie: *Zasowniki typu katować//katowaś w języku polskim i dolnołużyckim* (1999), czy też polsko-czesko-łużyckie: *Tradycja i dynamizm współczesnych przekładów Biblii na polski, czeski i górnołużycki* (1996), *Лексические и фразеологические эквиваленты в польских, чешских и верхнелужицких переводах Библии* (1997).

Pomimo wyboru ścieżki slawistycznej a nie polonistycznej, w dorobku Pani Profesor znajdują się również prace typowo polonistyczne, na różnym materiale językowym, i to nie tylko porównawcze. Przede wszystkim są to opracowania leksykologiczne, jak: *Prosty mnich, prosty człowiek, czy prosta droga? (Uwagi o jednej z lekcji „Dialogu mistrza Polikarpa ze śmiercią”)* (1963), *Pole semantyczne ‘szczęścia’ w historii języka polskiego* (1988), *Dlaczego mężczyzna się żeni, a kobieta wychodzi za mąż? (zarys ewolucji pola semantycznego leksemu małżeństwo w języku polskim)* (2013), *Matka, matrona, dama. Trzy wizerunki kobiety godnej szacunku w ujęciu diachronicznym* (2014), *Koncepcje etymologiczne polskich nazw kobiety zamężnej* (2020), także na materiale nazw własnych: *Przyczynek do genezy polskich nazw miejscowych "Poraj"* (2010), *Próba wyjaśnienia genezy nazw geograficznych "Przyłubie, Przyłubsko, Przyłubień"* (2010), oraz prace dialektologiczne: *Z gwary warmińskiej i mazurskiej: O kowalu i diable* (1952), *Standaryzacja po kurpiowsku* (2017).

Interesujący jest również wkład Pani Profesor w dokumentowanie życia naukowego, w tym zwłaszcza w formie biogramy naukowców, którzy wnieśli istotny wkład w rozwój humanistyki, np. *Przyjaźń F.L. Čelakowskiego*

z A. Kucharskim i co z tego wynikało dla kultury łużyckiej (1998), w tym zwłaszcza sorabistyki – w formie cyklu tekstów w „Zeszytach Łużyckich”, zatytułowanym: *Sylwetki polskich przyjaciół Łużyczan* (1995): Jan Bogumił Fabricius (1681–1741), Andrzej Kucharski (1795–1862), Józef Piotr Lompa (1797–1863), Oskar Kolberg (1814–1890), Florian Stanisław Cenowa//Cejnowa//Ceynowa (1817–1881), Wilhelm Józef Bogusławski (1825–1901), Jan Rozwadowski (1867–1935), Adam Fiszer (Fischer) (1889–1943), Tadeusz Lehr-Splawiński (1891–1965), Witold Taszycki (1898–1979), Zdzisław Stieber (1903–1980), Gwido Józef Wrzosiński (1907–1993), Józef Magnuszewski (1924–1994).

Dokumentowała też swoje wspomnienia o osobach jej współczesnych, zwłaszcza w postaci nekrologów. Lista nazwisk jest wyrazista i obejmuje ważny okres rozwoju polskiego (i nie tylko) językoznawstwa: *Wspomnienie o śp. doc. Dr W. Budziszewskiej* (1995), *Wanda Budziszewska (1925–1995)* (1997), *Nie ma już prof. Zdeńka Urbana* (1998), *O profesorze Jerzym Ślizińskim w dziesiątą rocznicę śmierci* (1999), *Pożegnanie prof. A. Sieczkowskiego* (1999), *Prof. Andrzej Witold Sieczkowski (1913–1998)* (1999), *Wspomnienie o Katii Malinkowej* (1999), *Profesor Hanna Orzechowska w siedemdziesięciolecie urodzin i pięćdziesięciolecie pracy naukowej (z bibliografią)* (2002), *Wspomnienie o K. K. Trofimowiczu* (1993; z M. Marciniakiem), *Wspomnienie o prof. F.V. Mareszu* (1994), *Na wopomnjeće profesora Józefa Magnuszewskiego* (1995), *Stanisław Marciniak – człowiek, kiż bę żywy za Łużicu* (1995), *Stanisław Marciniak nie żyje* (1995).

Prace na rzecz środowiska naukowego nie ograniczały się u Pani Profesor do dokumentacji życia naukowego. W niebagatelny sposób wpłynęła ona na rozwój polskiej sorabistyki. Jej głównym dziełem na tym polu jest powołanie do życia jedyne w Polsce a jednego z niewielu w ogóle, czasopisma sorabistycznego, „Zeszyty Łużyckie”. Kierowała nim przez lata, po oddaniu redakcji następcom patronowała wszelkim przedsięwzięciom. Czasopismo o ugruntowanej już pozycji na rynku polskich wydawnictw naukowych od lat specjalizując się w problematyce sorabistycznej, stopniowo poszerza zakres tematyczny.

Za swoją działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną wyróżniona została Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, a w 1999 roku otrzymała Nagrodę PolKul-u, przyznaną Jej przez Polonię w Australii za upowszechnianie kultury łużyckiej w Polsce.

Przez 51 lat pracy dydaktycznej na macierzystej uczelni, Uniwersytecie Warszawskim, wychowała cały szereg slawistów, którzy zasilili szeregi naukowe, społeczne i środowiskowe polskiej humanistyki, zaszczepiła wielu z nich miłość do Łużyc. Niebagatelną rolę w tym wpływie na słuchaczy miała wyjątkowa życzliwość i skromność Pani Profesor, połączona z ciekawością prawdziwie naukową i z pasją badawczą, którą potrafiła zarażać swoje otoczenie. Przejawiał się w tym prawdziwy humanizm, była bowiem godną kontynuatorką dzieła swych antenatów i ich społecznej wrażliwości.

Źródła internetowe [Internet sources]

- Prace prof. Ewy Siatkowskiej w Google Scholar: https://scholar.google.pl/scholar?hl=pl&as_sdt=0%2C5&q=Ewa+Siatkowska&oq=Ewa, (dostęp 15.08.2021).
- Publikacje z lat 1952–2001: http://slawistyka.uw.edu.pl/wp-content/uploads/sites/283/2018/02/E.SIATKOWSKA_1952-2001.pdf, (dostęp 15.08.2021).
- Publikacje z lat 2001–2011: http://slawistyka.uw.edu.pl/wp-content/uploads/sites/283/2018/02/E.SIATKOWSKA_2001-11.pdf, (dostęp 15.08.2021).
- Sylwetka prof. Ewy Siatkowskiej na stronie Instytutu Slawistyki Zachodniej i Południowej Uniwersytetu Warszawskiego: <http://slawistyka.uw.edu.pl/pl/instytut/jednostki-i-pracownicy/zaklad-literatur-i-kultur-slowianskich/ewa-siatkowska> (dostęp 15.08.2021).

Literatura [References]

- Doliński I., Wrocławska E., Kłós Z., (red.), 2010, *Przenikanie się języków i kultur w przeszłości i we współczesności*, Warszawa. – (Zeszyty Łużyckie ; 44: tom poświęcony Pani Profesor Ewie Siatkowskiej z okazji osiemdziesiątych urodzin).
- Goszczyńska J., Greń Z., 2010, *Res slavisticae. Księga dedykowana Profesor Ewie Siatkowskiej*, Warszawa.
- Molas J., 2005, *Z historii slawistyki na Uniwersytecie Warszawskim*, Warszawa.
- Przyłubska-Siatkowska E., 2008, *Z Iwanowic na Sorbonę*, przy współudziale B. Madeyskiej-Kokczyńskiej, B. Fabiani, M. Fabianiego, Warszawa.
- Siatkowska E., 1992, *Rodzina języków zachodniosłowiańskich*, Warszawa.
- Siatkowska E., 2002, *Czeszczyzna widziana z boku*, Warszawa.
- Siatkowska E., 2015, *Słowa. Monografie leksykalne*, Warszawa.
- Siatkowska E.M., 2004, *Szkice z dziejów literackich języków słowiańskich*, Warszawa.

Summary

Ewa Siatkowska (1930–2020)

Obituary of Ewa Siatkowska, an eminent linguist, specialist and expert in Czech and Sorbian, as well as West Slavic studies, initiator of the scientific journal “Zeszyty Łużyckie” and its editor-in-chief for many years. The text shows a wide range of her research fields and exceptional research passion.

Keywords: Ewa Siatkowska, Zeszyty Łużyckie, linguistics, lexicology, Czech Studies, Sorbian Studies, West Slavic studies.